

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Révész Gizella ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Kandi Erzsébet ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen biztosítási összeg megfizetése iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 5.P.21.602/2010. számon megindított, és a Debreceni Ítéltábla 2011. május 2-án Pf.I.20.163/2011/6. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 21. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán tárgyaláson kívüli eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 100.000 (Egyszázezer) forint - az ÁFA-t is magában foglaló - felülvizsgálati perköltséget.

Az alperes a felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

A peres felek között 2005. augusztus 28. napjának kockázatviselési kezdő időpontjával vagyonszerzési szerződés jött létre többek között a felperes tulajdonában álló ... helyrajzi számú ingatlanon található mezőgazdasági épületre. A szerződésben az épület forgalmi értékének megfelelő biztosítási összeget 18.000.000 forintban határozták meg. A szerződésben indexálást nem alkalmaztak, így a biztosítási összeg változatlan maradt.

2009. március 22-én a mezőgazdasági épületben tűz keletkezett. Az alperes a tüzesetet biztosítási eseményként elfogadta és - a gépek, berendezések 388.775 forint értékével kiegészítve - a felperesnek 3.194.861 forint összeget térített.

A felperes keresetében 7.254.677 forint tőke és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a biztosítási szerződés a mezőgazdasági épület valóságos értékére jött létre. Mivel az elhasználódás mértéke az 50%-ot meghaladta, a szakértő által kimutatott és az alperes által is elfogadott 43.400.000 forint újraépítési költséget évi 3%-kal kell avultatni. Így a térítés felső határa 13.020.000 forint lenne. Mivel a szakvéleményben meghatározott 10.449.538 forint helyreállítási

költség ezen belül maradt, az alperes által teljesített térítés levonásával a felperest a keresetben igényelt összeg illeti meg.

Az alperes álláspontja szerint térítési kötelezettsége a helyreállítási költség 30%-ára terjedt ki.

A jogerős ítélet kötelezte az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 7.254.677 forint tőkét és kamatait.

Az első fokú ítélet indokai szerint a Ptk. 207.§ (2) bekezdésének értelmezési szabályai alkalmazásával a mezőgazdasági gazdálkodók alapbiztosítása különös feltételeinek VI/6. pontja szerint az alperesnek az épület helyreállítási költségeit kellett megtéríteni. A különös feltételek VI. pontja a kárkori értéket az újraépítési értékben határozta meg. Ezért a VIII/1. pont helyes értelmezésével és az alperes számításával ellentétben nem a helyreállítási költségeket, hanem ez utóbbi értéket kellett avultatni különös tekintettel arra, hogy már a szerződés megkötésekor a mezőgazdasági épület 58%-ban avult volt (Különös Feltételek VI/5. pont). Ebből következően alulbiztosítottság nem állt fenn, a nettó újraépítési értéket 30%-os műszaki állapot figyelembevételével kellett arányosítani, melyből az alperes 13.020.000 forint térítési kötelezettsége következett. A kereseti kérelem korlátaira tekintettel a bíróság a fenti számításokkal a keresetet teljes egészében alaposnak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a fellebbezés indokaira tekintettel hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági épület 50%-ot meghaladó elhasználódása miatt az alperes a szerződési feltételek értelmében kizárólag a káridőpontra avult érték térítésére vállalhatott kötelezettséget. Az újraépítési költség megtérítésére saját biztosítási feltételei alapján a kötelezettség-vállalását kizárta. Az alperes indokaival szemben kifejtette, hogy az alulbiztosítottság esetleges fennállása szempontjából az épület szerződéskötéskori tényleges forgalmi értékét kellett figyelembe venni. Az a feltételezés, hogy ez az érték a szerződés fennállása alatt változhatott, a Ptk. 540 § (2) bekezdésében és a Különös Feltételek VII. pontjában szabályozott jogkövetkezményeket vonta volna maga után.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes az ítélet hatályon kívül helyezésével és az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával marasztalásának 1.179.315 forintra történő leszállítását kérte.

Vitatta a jogerős ítélet álláspontját, amely szerint a felek között nem új érték biztosítás jött létre, mivel a szerződésben a biztosítási összeg megállapítása kapcsán ilyen kitétel nem szerepel. Ebből következően új érték biztosítás feltételével kötötték meg a szerződést, melyben az újraépítési értéket 18.000.000 forintban határozták meg. A biztosítási összeg és a

43.400.000 forint utánpótlási érték arányában kellett a nem vitatott javítási költséget meghatározni. A már teljesített alperesi szolgáltatás levonásával a felperest az elismert összeg illeti meg. Az alperes álláspontját változatlanul arra alapította, hogy a szerződéskötést követően a felperes értéknövelő munkálatokat végeztethetett az ingatlanon, melynek folytán az ingatlan avultsága az 50% alá került volna.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem indokaival szemben előadta, hogy nem új érték biztosításra kötötte meg a perbeli szerződést. Az avult érték térítésére vonatkozó alperesi kötelezettségvállalással volt arányos az általa fizetett, nem indexált biztosítási díj. A bíróság a hivatkozott Különös Feltételeket helyesen értelmezte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perben nem volt vitatott, hogy a biztosított mezőgazdasági épület értéke a szerződéskötéskor 18.000.000 forint volt és a felek az ennek megfelelő biztosítási összeggel kötötték meg a vagyontárgy biztosítási szerződést. Ebből következően a túlbiztosítottság [Ptk. 549.§ (1) bekezdése], illetve az alulbiztosítottság [Ptk. 553.§ (2) bekezdése] adott esetben kizárható volt. A Ptk. 549.§ (2) bekezdése értelmében a biztosítási szerződést meg lehetett kötni a vagyontárgy várható értéke, továbbá helyreállításának, illetve új állapotban való beszerzésének értéke erejéig is. Ebből következően a bíróság az Általános Vagyontárgy Biztosítási Feltételek [ÁVF] és a Mezőgazdasági Gazdálkodó Összetett Vagyontárgy Biztosításának Különös Feltételei [MGAKF] alapján vizsgálta, hogy az alperes milyen „utánpótlási érték” alapulvételével vállalt térítési kötelezettséget [ÁVF V/3. pont]. Az MGAKF VI/3. pontja szerint károkori értéknek épületeknél a helyi viszonyoknak megfelelő újraépítési érték tekintendő. Az 5. pont szerint azonban, ha a biztosított vagyontárgy elhasználódásának mértéke nagyobb mint 50%, csak a káridőpontti avult érték téríthető. A perben az sem volt vitatott, hogy az épület avultsága mind a szerződés megkötésekor, mind a káresemény bekövetkeztekor meghaladta az 50%-ot. Ebből következően a jogvita elbírálása szempontjából közömbös volt az az alperesi feltételezés, hogy a szerződés fennállásának időtartama alatt elméletileg lehetséges lett volna az elhasználódás mértékének 50% alá szorítása. Minden alapot nélkülöz az az alperesi feltételezés, hogy e meggondolás alapján a felek új érték biztosításra kötötték meg a szerződést. Ahogy azt a perben eljáró bíróság helyesen rögzítette, ennek ellentmond az a körülmény is, hogy - az új érték biztosítás esetében alkalmazott biztosítási gyakorlattal ellentétben - adott esetben nem kötötték ki és nem alkalmazták a felek a biztosítási díj értékkövetését. Mindebből következően az alperes teljesítési kötelezettsége körében

a bíróság helyesen alkalmazta a Különös Feltételek VIII/1. pontjában meghatározott arányosítást (ha a biztosított vagyontárgy biztosítási összege alacsonyabb mint a kárkori új érték, a biztosító a káridőponti új érték és a biztosítási összeg arányában téríti meg a kárt.) A perben aggálytalanul megállapítható volt, hogy az alperes az említett arányú térítésre vállalt helytállási kötelezettséget saját biztosítási feltételei alapján. Ebből következően téves az az alperesi számítás és az ennek megfelelő védekezés, hogy az említett arányban a szakértő által megállapított helyreállítási költség csökkentendő, ami az épület avultságának a kétszeres értékelését jelentette volna.

A bíróság a Ptk. 207.§ (2) bekezdésének és 567.§ (1) bekezdésének helyes alkalmazásával értelmezte a perbeli vagyonbiztosítási szerződést és az annak részét képező általános és különös szerződési feltételeket. Ebből okszerű következtetést vont le az alperes térítési kötelezettségének a mértékére.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán kötelezte az alperest a felperes jogi képviseleti díjának megfelelő felülvizsgálati perköltség megfizetésére és saját perköltsége viselésére.

Budapest, 2011. december 15.

dr. Kiss Mária tanácselnök, előadó bíró s.k., dr. Rédei Anna bíró s.k., dr. Puskás Péter bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző